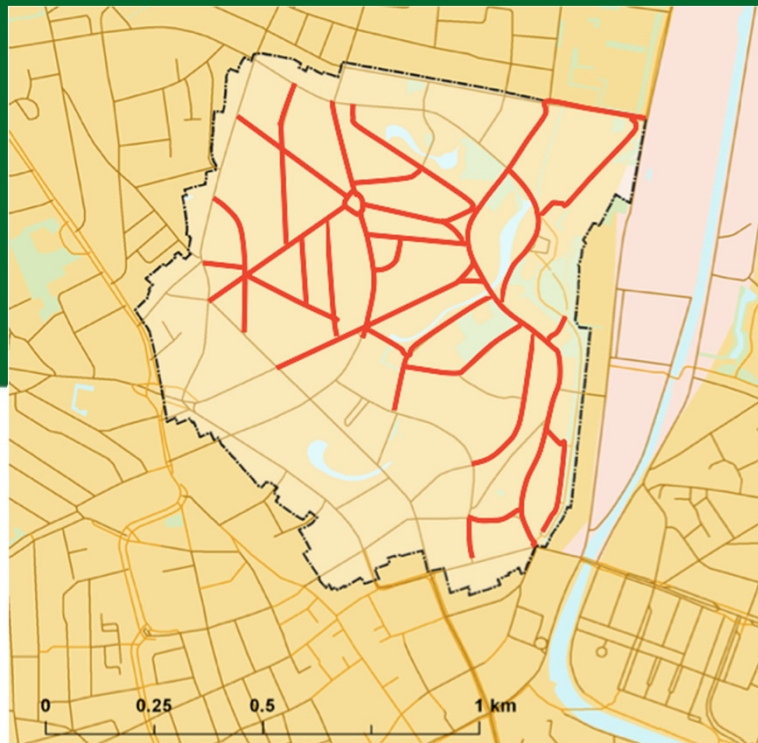

PROJECT "GROOT ONDERHOUD DE PARKEN":

 Apeldoorn

- Totaal 55.000m² verharding
- Aanleg hemelwaterriool
- Doorlooptijd tot 2022
- Afkoppelen OR
- Nieuwe riool huisaansluitingen
- Afkoppelen woningen
- 690 adressen

Rijksoverheid

Home Actueel Onderwerpen Ministeries Regering **Documenten** Prinsjesdag

Home > Documenten

Documenten

Nederland circulair in 2050

Het Rijksbrede programma circulaire economie richt zich op de ontwikkeling en realisatie van een circulaire economie voor 2050.

 [Download 'Nederland circulair in 2050'](#)

PDF document | 72 pagina's | 3 MB

Rapport | 14-09-2016

AMBITIE

GELDERLAND DE EERSTE AFVALLOZE PROVINCIE VAN NEDERLAND IN 2030

provincie
GELDERLAND

"De Provincie Gelderland ondersteunt CIRCLES bij het verk maken van Circulaire Economie. Overheden kunnen hierbij samen het goede voorbeeld geven. Gelderland heeft een groot aantal koplopers. Via de CIRCLES Benchmark maken we circulair inkopen inzichtelijk en toepasbaar. Samen kunnen we een waardevolle bijdrage leveren aan een circulaire economie in onze regio. Doet u ook mee?"

provincie
Gelderland

Hierbij hebben wij de volgende ambities:

- Gelderland wil de 1e afvalloze economie in Nederland worden.
- € 700 mln omzet, 5000 nieuwe banen, 50% minder grondstoffen in 2030.
- In 2020 hebben de helft van de bedrijven de omslag naar circulair ingezet.
- In 2020 is het energie- en grondstoffenverbruik met 10% afgenomen.
- In 2020 zijn wij de proeftuin voor slimme en schone industrie
- Kringlopen sluiten! Met 3 demonstratieprojecten: natuurvezels, mest en eiwitten

Wij gaan in Gelderland de circulaire economie aanjagen via de volgende drie actielijnen:

1. Zelf het goede voorbeeld geven
2. Efficiënter omgaan met bestaande grondstoffen
3. Ontwikkelen en toepassen van nieuwe biobased grondstoffen.

Circulaire economie

Nederland, en daarmee Apeldoorn, is afhankelijk van grondstoffen elders uit de wereld. Die bronnen zijn niet onuitputtelijk. Regionaal, nationaal en internationaal wordt de economie steeds hoger op de agenda. Voor ons de uitdaging is om de economie te laten groeien door innovatieve projecten te ontwikkelen. Een van de alternatieven is innovatief hergebruik. Afval bestaat wat ons betreft niet meer. Afval binnen de regio hergebruiken als grondstof. Dit leidt tot een nieuwe innovatieve bedrijvigheid.

In 2017 en 2018 zetten we daarom volop in om het Afvalplan uit te voeren en de daarin opgenomen concrete projecten waarbij we gaan proberen afval als grondstof her te gebruiken. Concrete projecten waar we met lokale en regionale partners proberen om (bedrijfs)afval te gebruiken als grondstof voor nieuwe producten. We zijn heel benieuwd naar de innovatieve ontwikkelingen die naar voren komen bij het zgn. circulair aanbesteden van De Parken. Wat ons betreft zou deze lijn worden voortgezet in de volgende bestuursperiode. Nog nadrukkelijker dan nu zou de aandacht gericht kunnen worden op doorontwikkeling van de regio mag verwacht worden dat deze het initiatief neemt. Dat kan bijvoorbeeld door het goede voorbeeld te geven en innovatieversnellers –al dan niet via de Cleantech-regio- als pilot te realiseren. Voor de uitvoering in de volgende collegeperiode van een programma circulaire economie worden middelen beschikbaar stellen als mogelijke cofinanciering vanuit provinciale, rijks- of Europese bijdragen. Het goede voorbeeld geven

Hoe werken we nu?

- Sinds 2012 al meer dan 200 GREENDEALS!
  - We maken een startnotitie
  - We stellen een kadernota op
  - We ontwikkelen een ontwikkelingsperspectief
  - Er wordt een actieagenda opgesteld!
-

Maar wat staat er in de actieagenda?

Wat betekent het
voor de uitvoering
buiten?

You have no idea.

 Apeldoorn

**HET GAAT OM
HET MAKEN
VAN KEUZES!**

Tsjernobyl 1986
Fukushima 2011

Uiterlijk 2022 sluiting
17 kerncentrales

HET GAAT OM
HET MAKEN
VAN KEUZES!

detailhandel

leverancier

grondstof

HET GAAT OM
HET MAKEN
VAN KEUZES!

detailhandel
130 verschillende
mengsels!

leverancier
Geen verantwoorde-
lijkheid

INFRA-KETEN

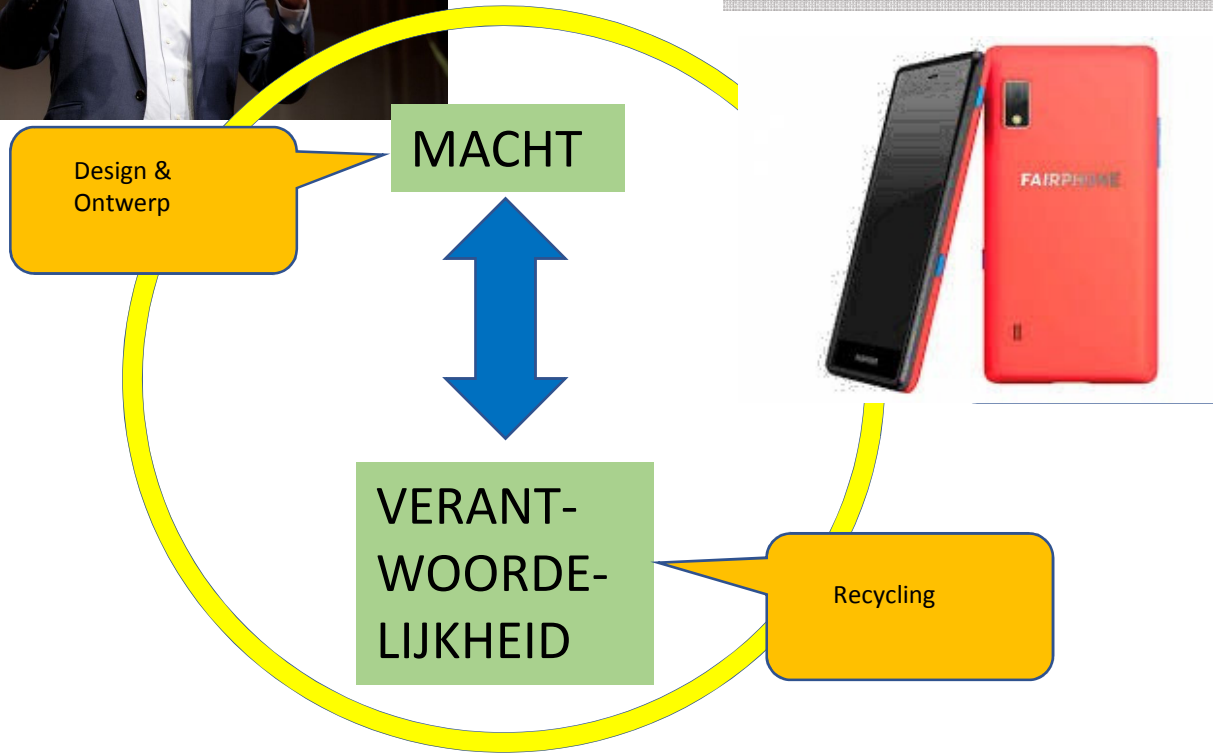

grondstof
CE, KIWA,
Keurmerken

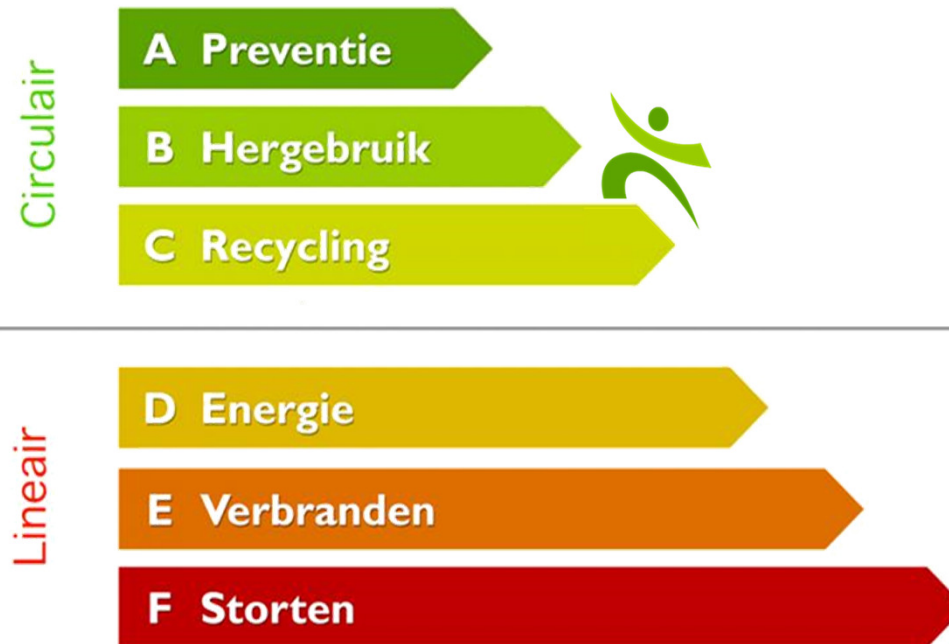

De essentie van Circulariteit

Cirkel van invloed

LADDER VAN LANSINK 2.0

Missiewerk voor een circulaire lift

In amper een jaar tijd wist Mitsubishi zijn circulaire lift aan vijftig klanten te slijten. Het resultaat van onvermoeibaar missiewerk. Want veel partijen moeten wennen aan het idee dat de lift eigendom blijft van de fabrikant en ze alleen betalen voor het gebruik ervan.

Ze denken er al ruim tien jaar over na. Over hoe ze de trend van materiaalminimalisering kunnen keren. Want dat ze liften kunnen maken die dertig jaar meegaan en niet meer dan 0,2 procent van de tijd in storing staan, weten ze bij Mitsubishi inmiddels wel. Dat bewijzen de exemplaren wel die dagelijks honderden keren op en neergaan in wolkenkrabbers in Azië. Toch slaagde Mitsubishi er volgens marketingmanager Bram van der Sanden niet vaak genoeg in hun modellen te verko-

AD TISSINK
E-MAIL ad.tisink@adlean.nl
TWITTER [@AdLean](https://twitter.com/AdLean)
TELEFOON 06-5151077

meegegaan. Toen de markt verschoof van de utiliteitsbouw naar woningbouw hebben we daar een apart product voor ontwikkeld. We waren echter alijd volledig transparant over wat je wel en niet kunt verwachten. Liften in de woningbouw worden nou eenmaal minder intensief gebruikt dan in kantoren en andere utiliteit. Dat deden we dus buiten het Mitsubishi-merk om, onder de vlag Meecon." Tegelijkertijd tuigden ze in Veendaal, waar de Nederlandse vestiging van Mitsubishi Elevator zetelt, een soort lease-construction. Daarbij konden

contract van 40 jaar per jaar ook nog eens 1500 euro voordeliger uit." De initiële investering is volgens de verkoopmanager bovendien bescheiden. Dat komt onder andere doordat de lift in het maatswerkcontract met een restwaarde in de boeken komt. Die restwaarde hangt af van de gebruiksfrequentie en de gebouwsituatie (hoe makkelijk halen we hem er weer uit), maar gaat veel verder dan de schrootwaarde. Met afvalbedrijf Remond zijn bijvoorbeeld bindende afspraken gemaakt over het terugwinnen van edelmetalen uit de moederboards van de liftbesturing. Maar veel componenten zullen na afloop nog een tijd dienst kunnen doen in een andere lift. Koedam voorziet dat er een markt in refurbished liften en liftcomponenten zal ontstaan, zoals die er al is voor mobieltes en laptops. "Ook dat draagt bij aan die restwaarde, die zich vertaalt in een lager jaarbedrag voor de klanten."

Missiewerk

In amper een jaar tijd wist Mitsubishi zijn circulaire lift aan vijftig klanten te slijten. Het resultaat van onvermoeibaar missiewerk. Want veel partijen moeten wennen aan het idee dat de lift eigendom blijft van de fabrikant en ze alleen betalen voor het gebruik ervan.

actieschijf, de bebel en de deuren gemonitord. Ingen vooronters van mtje. Daardoor ingrijpen ig ontstaat. Zo ge beschikage garande-ar in de markt gangbaar is. lift 17,5 uur in plaats van 8 uur.

n Park 2020 itsubishi vijftig partijen r de M-Use- daarvan is

waarschijnlijk ABN Amro dat aan de Zuidas een circulair paviljoen neerzet. Veel minder in het oog springend, maar wel heel illustratief voor de kracht van het concept is volgens verkoopmanager Ronald Koedam de lift die ze leverden voor een appartementencomplex in Rijsen. Het pand was reeds veertien jaar oud, totdat de bewoners hun voortdurend haperende lift helemaal vervingen en op zoek gingen naar een nieuwe. "Wat moet er zijn, als je eer penthouse hebt en de lift bijna de entree moet om je woning te bereiken?" Via M-Use kregen de bewoners nu alleen een lift die 17,5 uur per jaar draait, maar zijn over de hele

Bij de M-Use-lift van Mitsubishi is gezocht naar de meest duurzame oplossingen voor alle gebouwoverdelers.

Hobbels

Eén van de juridische hobbels die in Rijsen overwonnen moest worden was het verliezen van het recht van opstal door de verschillende bewoners van het appartementencomplex. Van der Sanden: "Je wilt uiteindelijk niet dat elk lid van de VVE afzonderlijk langs de notaris moet om zijn stukje eigendom om te zetten in een recht van opstal. Nadat die hobbels genomen waren, zijn diverse andere VVE's gekomen. "We zijn er nog niet helemaal klaar voor, maar we willen de lift ook wel weer hebben." We zijn er nog niet helemaal klaar voor. Het is een langdurig contract dat moet worden gemaakt. Het is een langdurig contract dat moet worden gemaakt. Het is een langdurig contract dat moet worden gemaakt.

Slapen als een service

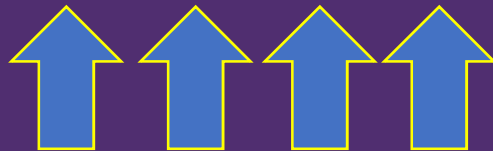
Van Product naar Dienst

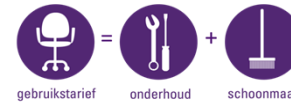
Fabrikanten behouden
verantwoordelijkheid

Eigendom blijft bij fabrikant

CES€o

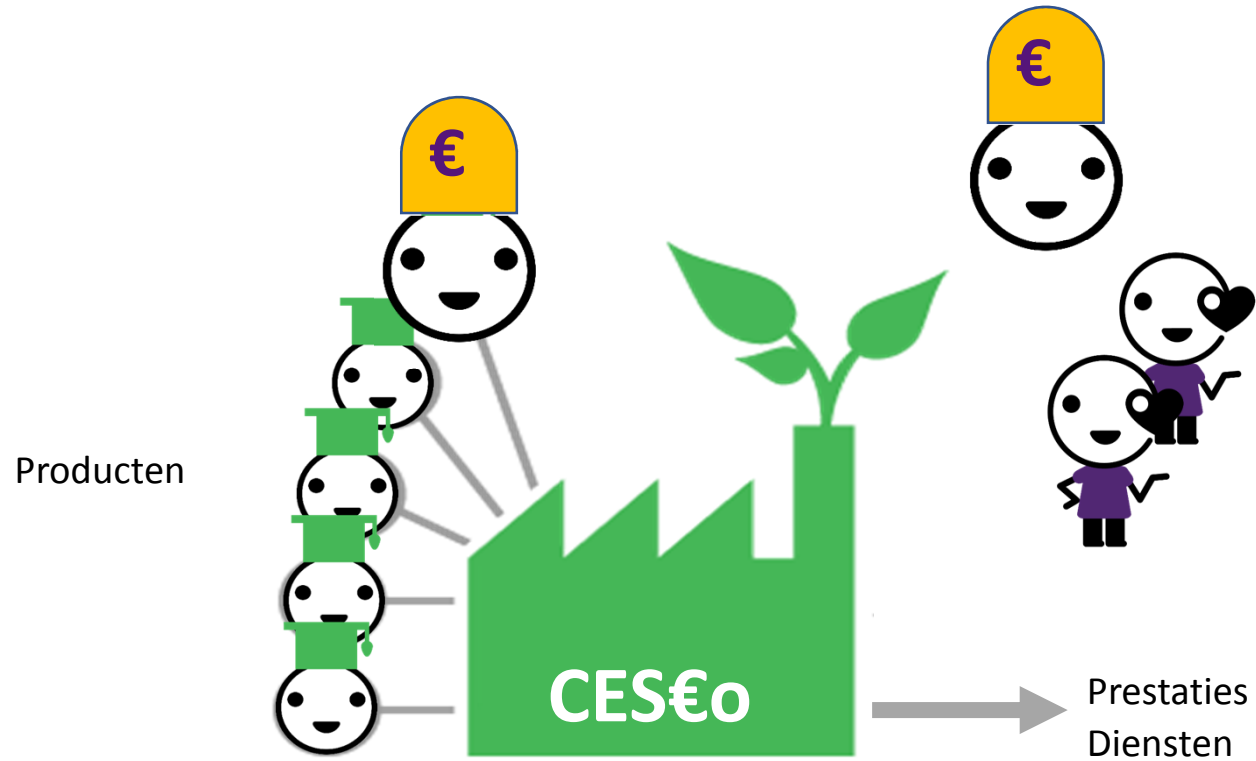

gebruikstarief

onderhoud

schoonmaak

**Circulaire
Economie
Service
Company**

Van Product naar Dienst
Cirulaire Economie Service Company : CESCO

Zes gebouwlagen van Brand

1. Casco gebouw	Investeerder	100 jr
2. Gevels	CESCO Gevels	30 jr
3. Installaties	CESCO Energy	40 jr
4. Werkomgeving	CESCO interieur 1	10 jr
5. Restaurant	CESCO interieur 2	10 jr
6. Entreegebied	CESCO interieur 3	5 jr
7. Magazijnen	CESCO interieur 4	20 jr
8. Omgeving	CESCO Omgeving	15 jr

Van Product naar Dienst

Circulaire Economie Service Company : CESCO

5 "gouden" regels:

- 1: Besteed de aannemer aan i.p.v. het werk
- 2: Zoek naar partners i.p.v. leverancier(s)
- 3: Selecteer op vakmanschap en visie
- 4: Ga een samenwerkingsverband aan
- 5: Werk met een plafondbedrag

PROJECT
"GROOT ONDERHOUD
DE PARKEN":

 Apeldoorn

Marktdag 6 maart 2017

PROJECT
"GROOT ONDERHOUD
DE PARKEN":

 Apeldoorn

Selectieproces in 4 stappen

- Stap 1: publicatie (38 aannemers)
- Stap 2: PP + Ervaringen uit het verleden (15 aannemers)
- Stap 3: Bellen! Peilen van kennis en enthousiasme
- Stap 4: Op volgorde leggen (5 aannemers)

PROJECT "GROOT ONDERHOUD DE PARKEN"

 Apeldoorn

Beoordeling

• Circulair werken	40
• Samenwerken	30
• Afkoppelen hemelwater	20
• Omgevingsmanagement	10

PROJECT
"GROOT ONDERHOUD
DE PARKEN":

 Apeldoorn

Klinkt allemaal mooi,
maar.....
Wat houden jullie voor ons
verborgen?

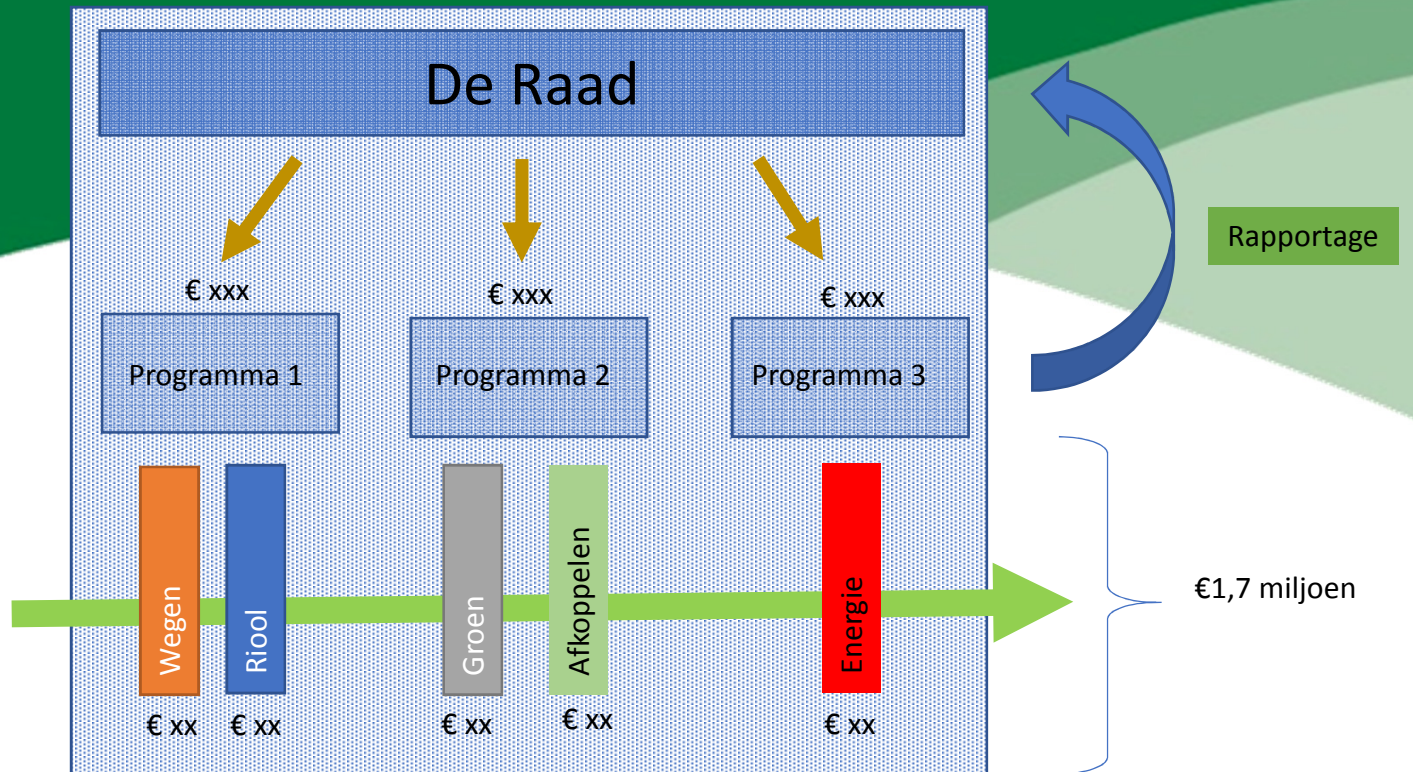
PROJECT
"GROOT ONDERHOUD
DE PARKEN"

 Apeldoorn

PROJECT "GROOT ONDERHOUD DE PARKEN"

Apeldoorn

PROJECT
"GROOT ONDERHOUD
DE PARKEN":

 Apeldoorn

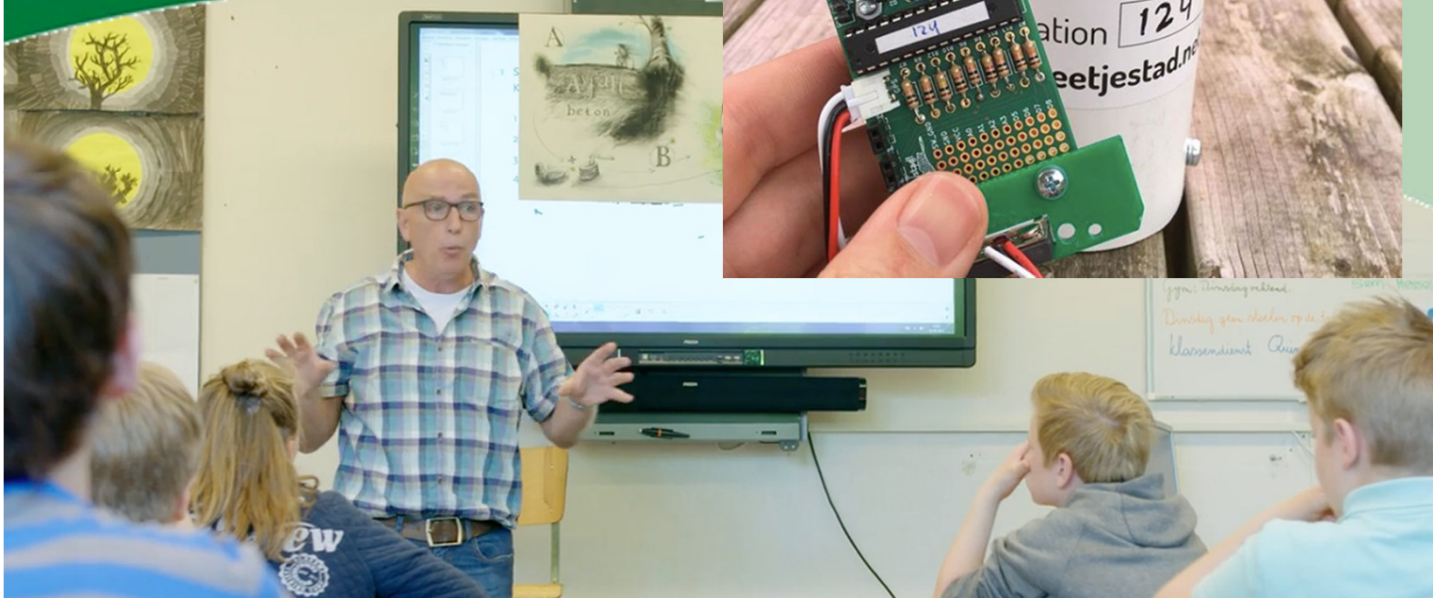
Het verdienmodel verschuift!

PROJECT
"GROOT ONDERHOUD
DE PARKEN":

 Apeldoorn

PROJECT "GROOT ONDERHOUD DE PARKEN"

PROJECT
"GROOT ONDERHOUD
DE PARKEN":

Succesfactoren

- * Vertrouwen is de basis voor samenwerking
- * Zorg voor transparantie
- * Stel duidelijke doelen
- * Maak afspraken en afspraken
- * Leren door te doen

Maar ook: ...

- * Breng ketens in kaart (cesco)
- * Beschikbaarheid van (open) data
- * Budgetten loskoppelen van vakafdelingen
- * Loslaten van de laagste prijs

Wat doe jij?

prof. dr. J. Jonker (Jan)

Hoogleraar - Strategie

Leeropdracht: Bedrijfskunde, in het bijzonder Duurzaam Ondernemen

